

Luk

Chapter 4

Swahili Interlinear

Reference: Swahili Biblica Neno

- 1 Ἰησοῦς δὲ, πλήρης Πνεύματος Ἁγίου, ὑπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου,
Iēsoūs na amejaa Roho Mtakatifu akarudi kutoka Yordani Yordani
[G2424](#) [G1161](#) [G4134](#) [G4151](#) [G0040](#) [G5290](#) [G0575](#) [G3588](#) [G2446](#)
- καὶ ἦγετο ἐν τῷ Πνεύματι ἐν τῇ ἐρήμῳ.
na akaongozwa na Roho Roho katika jangwa jangwa
[G2532](#) [G0071](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4151](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2048](#)

Yesu, akiwa amejaa Roho Mtakatifu, akarudi kutoka Yordani. Akaongozwa na Roho Mtakatifu hadi nyikani,

- 2 ἡμέρας τεσσαράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ διαβόλου; Καὶ οὐκ ἔφαγεν
siku arobaini akijaribiwa na ibilisi ibilisi Na hakula hakula
[G2250](#) [G5062](#) [G3985](#) [G5259](#) [G3588](#) [G1228](#) [G2532](#) [G3756](#) [G5315](#)
- οὐδὲν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ συντελεσθεισῶν αὐτῶν, ἐπείνασεν.
chochote katika siku siku zile na zilizopokwisha zile akaona-njaa
[G3762](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2250](#) [G1565](#) [G2532](#) [G4931](#) [G0846](#) [G3983](#)

mahali ambako kwa siku arobaini alikuwa akijaribiwa na ibilisi. Kwa siku zote hizo hakula chochote, hivyo baada ya muda huo akaona njaa.

- 3 εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ διάβολος, Εἰ Υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ,
Akamwambia na yeye ibilisi ibilisi Kama Mwana wewe-ni wa-Mungu Mungu
[G3004](#) [G1161](#) [G0846](#) [G3588](#) [G1228](#) [G1487](#) [G5207](#) [G1510](#) [G3588](#) [G2316](#)
- εἰπέ τῷ λίθῳ τούτῳ, ἵνα γένηται ἄρτος.
liambie jiwe jiwe hili liwe liwe mkate
[G3004](#) [G3588](#) [G3037](#) [G3778](#) [G2443](#) [G1096](#) [G0740](#)

Ibilisi akamwambia, "Ikiwa wewe ni Mwana wa Mungu, amuru jiwe hili liwe mkate."

- 4 καὶ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Γέγραπται, ὅτι Οὐκ ἐπ'
na akajibu yeye yeye Iēsoūs Iēsoūs Imeandikwa kwamba Si kwa-mkate
[G2532](#) [G0611](#) [G4314](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2424](#) [G1125](#) [G3754](#) [G3756](#) [G1909](#)
- ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, <ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι θεοῦ>.
mkate peke-yake ataishi mtu mtu bali kwa kila neno la-Mungu
[G0740](#) [G3441](#) [G2198](#) [G3588](#) [G0444](#) [G0235](#) [G1909](#) [G3956](#) [G4487](#) [G2316](#)

Yesu akajibu akamwambia, "Imeandikwa: 'Mtu haishi kwa mkate tu.'"

- 5 Καὶ ἀναγῶν αὐτὸν <ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλόν>, ἔδειξεν
Na akampandisha yeye ibilisi ibilisi kwenye mlima mrefu akamwonyesha
[G2532](#) [G0321](#) [G0846](#) [G3588](#) [G1228](#) [G1519](#) [G3735](#) [G5308](#) [G1166](#)
- αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τῆς οἰκουμένης ἐν στιγμῇ χρόνου.
yeye falme-zote falme falme za-dunia dunia kwa muda-mfupi muda
[G0846](#) [G3956](#) [G3588](#) [G0932](#) [G3588](#) [G3625](#) [G1722](#) [G4743](#) [G5550](#)

Ibilisi akampeleka hadi juu ya mlima mrefu akamwonyesha milki zote za dunia kwa mara moja.

- 6 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος, Σοὶ δώσω τὴν ἐξουσίαν ταύτην
na akamwambia yeye ibilisi ibilisi Wewe nitakupa mamlaka mamlaka haya
[G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G3588](#) [G1228](#) [G4771](#) [G1325](#) [G3588](#) [G1849](#) [G3778](#)
- ἅπασαν, καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν; ὅτι ἐμοὶ παραδέδοται, καὶ ὧ
yote na utukufu utukufu wao kwa-maana mimi nimepewa na yeyote
[G0537](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1391](#) [G0846](#) [G3754](#) [G1473](#) [G3860](#) [G2532](#) [G3739](#)
- ἐὰν θέλω, δίδωμι αὐτήν.
nikitaka nikitaka ninampa hayo
[G1437](#) [G2309](#) [G1325](#) [G0846](#)

Akamwambia, “Nitakupa mamlaka juu ya milki hizi na fahari zake zote, kwa maana zimekabidhiwa mkononi mwangu nami ninaweza kumpa yeyote ninayetaka.

- 7 σὺ οὖν, ἐὰν προσκυνήσῃς ἐνώπιον ἐμοῦ, ἔσται σοῦ πᾶσα.
wewe basi ukiabudu ukiabudu mbele-yangu mimi yatakuwa yako yote
[G4771](#) [G3767](#) [G1437](#) [G4352](#) [G1799](#) [G1473](#) [G1510](#) [G4771](#) [G3956](#)

Hivyo ikiwa utanisujudia na kuniabudu, vyote vitakuwa vyako.”

- 8 καὶ ἀποκριθεὶς, ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Γέγραπται, Προσκυνήσεις
na akajibu Iēsoûs Iēsoûs akamwambia yeye Imeandikwa Utamwabudu
[G2532](#) [G0611](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3004](#) [G0846](#) [G1125](#) [G4352](#)
- «Κύριον τὸν Θεόν σου», καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις.
Bwana Mungu Mungu wako na yeye peke-yake utamtumikia
[G2962](#) [G3588](#) [G2316](#) [G4771](#) [G2532](#) [G0846](#) [G3441](#) [G3000](#)

Yesu akamjibu, “Imeandikwa: ‘Mwabudu Bwana Mungu wako na umtumikie yeye peke yake.’”

- 9 Ἦγαγεν δὲ αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔστησεν ἐπὶ τὸ
Akampeleka na yeye kwenda Yerúsolēma na akamweka juu-ya kinara
[G0071](#) [G1161](#) [G0846](#) [G1519](#) [G2419](#) [G2532](#) [G2476](#) [G1909](#) [G3588](#)
- πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Εἰ Υἱὸς εἶ
kinara cha-hekalu hekalu na akamwambia yeye Kama Mwana wewe-ni
[G4419](#) [G3588](#) [G2411](#) [G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G1487](#) [G5207](#) [G1510](#)
- τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν ἐντεῦθεν κάτω;
wa-Mungu Mungu jitupe mwenyewe kutoka-hapa chini
[G3588](#) [G2316](#) [G0906](#) [G4572](#) [G1782](#) [G2736](#)

Kisha ibilisi akampeleka mpaka Yerusalemu, akamweka juu ya mnara mrefu wa Hekalu, akamwambia, “Kama wewe ndiwe Mwana wa Mungu, jitupe chini kutoka hapa,

- 10 γέγραπται γὰρ, ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ,
imeandikwa kwa-maana kwamba malaika malaika wake atawaagiza kukuhusu wewe
[G1125](#) [G1063](#) [G3754](#) [G3588](#) [G0032](#) [G0846](#) [G1781](#) [G4012](#) [G4771](#)
- τοῦ διαφυλάξαι σε;
kukulinda kukulinda wewe
[G3588](#) [G1314](#) [G4771](#)

kwa maana imeandikwa: “Atakuagizia malaika zake ili wakulinde;

- 11 καὶ ὅτι ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε, μή ποτε προσκόψῃς
na kwamba mikononi mikononi watakuchukua wewe usije usije ukajikwaa
[G2532](#) [G3754](#) [G1909](#) [G5495](#) [G0142](#) [G4771](#) [G3361](#) [G4219](#) [G4350](#)
- πρὸς λίθον τὸν πόδα σου.
kwenye jiwe mguu mguu wako
[G4314](#) [G3037](#) [G3588](#) [G4228](#) [G4771](#)

nao watakuchukua mikononi mwao, usije ukajikwaa mguu wako katika jiwe.’”

- 12 καὶ ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ὅτι Εἴρηται, Οὐκ
na akajibu akamwambia yeye Iêsoûs Iêsoûs kwamba Imesemwa Usimjaribu
[G2532](#) [G0611](#) [G3004](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3754](#) [G2046](#) [G3756](#)
- ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου.
usimjaribu Bwana Mungu Mungu wako
[G1598](#) [G2962](#) [G3588](#) [G2316](#) [G4771](#)

Yesu akamjibu, “Imesemwa, ‘Usimjaribu Bwana Mungu wako.’”

- 13 Καὶ συντελέσας πάντα πειρασμὸν, ὁ διάβολος ἀπέστη ἀπ’ αὐτοῦ
Na alipomaliza kila jaribu ibilisi ibilisi akamwacha kutoka kwake
[G2532](#) [G4931](#) [G3956](#) [G3986](#) [G3588](#) [G1228](#) [G0868](#) [G0575](#) [G0846](#)
- ἄχρι καιροῦ.
mpaka wakati-mwingine
[G0891](#) [G2540](#)

Ibilisi alipomaliza kila jaribu, akamwacha Yesu mpaka wakati mwingine ufaao.

- 14 Καὶ ὑπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ Πνεύματος εἰς
Na akarudi Iêsoûs Iêsoûs katika nguvu nguvu ya-Roho Roho kwenda
[G2532](#) [G5290](#) [G3588](#) [G2424](#) [G1722](#) [G3588](#) [G1411](#) [G3588](#) [G4151](#) [G1519](#)
- τὴν Γαλιλαίαν; καὶ φήμη ἐξῆλθεν καθ’ ὅλης τῆς περιχώρου,
Galilaya Galilaya na habari ikaenea katika nchi-yote kandokando kandokando
[G3588](#) [G1056](#) [G2532](#) [G5345](#) [G1831](#) [G2596](#) [G3650](#) [G3588](#) [G4066](#)
- περὶ αὐτοῦ.
kumhusu yeye
[G4012](#) [G0846](#)

Kisha Yesu akarudi mpaka Galilaya, akiwa amejaa nguvu za Roho Mtakatifu, nazo habari zake zikaenea katika sehemu zote za nchi za kandokando.

- 15 καὶ αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, δοξαζόμενος ὑπὸ
na yeye akafundisha katika masinagogi masinagogi yao akitukuzwa na
[G2532](#) [G0846](#) [G1321](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4864](#) [G0846](#) [G1392](#) [G5259](#)
- πάντων.
wote
[G3956](#)

Akaanza kufundisha kwenye masinagogi yao, na kila mmoja akamsifu.

- 16 Καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρά, οὗ ἦν τεθραμμένος; καὶ εἰσῆλθεν
Na akaja kwenda Nazareth ambako alikuwa amelelewa na akaingia
[G2532](#) [G2064](#) [G1519](#) [G3478](#) [G3757](#) [G1510](#) [G5142](#) [G2532](#) [G1525](#)
- κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, εἰς
kulingana-na desturi desturi yake katika siku siku ya-Sabato Sabato katika
[G2596](#) [G3588](#) [G1486](#) [G0846](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2250](#) [G3588](#) [G4521](#) [G1519](#)
- τὴν συναγωγὴν, καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι.
sinagogi sinagogi na akasimama kusoma
[G3588](#) [G4864](#) [G2532](#) [G0450](#) [G0314](#)

Yesu akaenda Nazareti, alipolelewa, na siku ya Sabato alikwenda katika sinagogi kama ilivyokuwa desturi yake. Akasimama ili asome,

- 17 καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ βιβλίον τοῦ προφήτου Ἡσαΐου, καὶ ἀναπτύξας τὸ
na akapewa yeye kitabu cha-nabii nabii Ēsaías na alikifungua kitabu
[G2532](#) [G1929](#) [G0846](#) [G0975](#) [G3588](#) [G4396](#) [G2268](#) [G2532](#) [G0380](#) [G3588](#)
- βιβλίον, εὔρεν τὸν τόπον οὗ ἦν γεγραμμένον,
kitabu akapata mahali mahali ambapo pameandikwa pameandikwa
[G0975](#) [G2147](#) [G3588](#) [G5117](#) [G3739](#) [G1510](#) [G1125](#)

| naye akapewa kitabu cha nabii Isaya, akakifungua na kukuta mahali palipoandikwa:

- 18 Πνεῦμα Κυρίου ἐπ’ ἐμέ, οὗ ἕνεκεν ἔχρισέν με
Roho wa-Bwana juu-yangu mimi kwa-sababu kwa-sababu amenitia-mafuta mimi
[G4151](#) [G2962](#) [G1909](#) [G1473](#) [G3739](#) [G1752](#) [G5548](#) [G1473](#)
- εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς. ἀπέσταλκέν με <ιάσασθαι τοὺς συντετριμμένους
kuhubiri-habari-njema maskini amenituma mimi kuponya wale waliovunjika
[G2097](#) [G4434](#) [G0649](#) [G1473](#) [G2390](#) [G3588](#) [G4937](#)
- τὴν καρδίαν>, κηρῦξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν, καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν,
moyo moyo kutangaza kwa-wafungwa uhuru na kwa-vipofu kuona
[G3588](#) [G2588](#) [G2784](#) [G0164](#) [G0859](#) [G2532](#) [G5185](#) [G0309](#)
- ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει,
kuwaacha waliodhulumiwa huru huru
[G0649](#) [G2352](#) [G1722](#) [G0859](#)

| “Roho wa Bwana yu juu yangu, kwa sababu amenitia mafuta kuwahubiria maskini habari njema. Amenituma kuwatangazia wafungwa kufunguliwa kwao, na vipofu kupata kuona tena, kuwaweka huru wanaoonewa,

- 19 κηρῦξαι ἐνιαυτὸν Κυρίου δεκτόν.
kutangaza mwaka wa-Bwana wa-kukubalika
[G2784](#) [G1763](#) [G2962](#) [G1184](#)

| na kutangaza mwaka wa Bwana uliokubalika.”

- 20 καὶ πτύξας τὸ βιβλίον, ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ, ἐκάθισεν, καὶ
na akakifunga kitabu kitabu akamrudishia mtumishi mtumishi akaketi na
[G2532](#) [G4428](#) [G3588](#) [G0975](#) [G0591](#) [G3588](#) [G5257](#) [G2523](#) [G2532](#)
- πάντων οἱ ὀφθαλμοὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῷ.
wote macho macho katika sinagogi sinagogi yalikuwa yakimtazama yeye
[G3956](#) [G3588](#) [G3788](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4864](#) [G1510](#) [G0816](#) [G0846](#)

| Kisha akakifunga kitabu, akamrudishia mtumishi na akaketi. Watu wote waliokuwamo katika sinagogi wakamkazia macho.

- 21 ἤρξατο δὲ λέγειν πρὸς αὐτοὺς, ὅτι Σήμερον πεπλήρωται ἡ
Akaanza na kuwaambia wao wao kwamba Leo imetimizwa ἡ maandiko
[G0756](#) [G1161](#) [G3004](#) [G4314](#) [G0846](#) [G3754](#) [G4594](#) [G4137](#) [G3588](#)
- γραφὴ αὕτη, ἐν τοῖς ὧσιν ὑμῶν.
maandiko haya masikioni masikioni masikioni mwenu
[G1124](#) [G3778](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3775](#) [G4771](#)

| Ndipo akaanza kwa kuwaambia, “Leo Andiko hili limetimia mkiwa mnasikia.”

- 22 καὶ πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῷ, καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις
na wote wakamshuhudia yeye na wakashangaa kwa maneno maneno
[G2532](#) [G3956](#) [G3140](#) [G0846](#) [G2532](#) [G2296](#) [G1909](#) [G3588](#) [G3056](#)
- τῆς χάριτος τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ; καὶ
ya-neema neema yaliyotoka yaliyotoka kutoka kinywani kinywani mwake na
[G3588](#) [G5485](#) [G3588](#) [G1607](#) [G1537](#) [G3588](#) [G4750](#) [G0846](#) [G2532](#)
- ἔλεγον, Οὐχὶ υἱός ἐστιν Ἰωσήφ οὗτος?
wakasema Huyu-si mwana ndiye wa-Iōsēph huyu
[G3004](#) [G3780](#) [G5207](#) [G1510](#) [G2501](#) [G3778](#)

Wote waliokuwako wakamsifu na kuyastaajabia maneno yake yaliyojaa neema, wakaulizana, “Je, huyu si mwana wa Yosefu?”

- 23 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν
na akawaambia wao wao Hakika mtaniambia mimi mithali mithali
[G2532](#) [G3004](#) [G4314](#) [G0846](#) [G3843](#) [G2046](#) [G1473](#) [G3588](#) [G3850](#)
- ταύτην, Ἰατρὲ θεράπευσον σεαυτόν; ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα εἰς
hii Tabibu jiponye mwenyewe yote tulivyosikia yaliyofanywa huko
[G3778](#) [G2395](#) [G2323](#) [G4572](#) [G3745](#) [G0191](#) [G1096](#) [G1519](#)
- τὴν Καφαρναοὺμ, ποιήσον καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου.
Kaphárnaoum Kaphárnaoum fanya pia hapa katika nchi nchi yako
[G3588](#) [G2584](#) [G4160](#) [G2532](#) [G5602](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3968](#) [G4771](#)

Yesu akawaambia, “Bila shaka mtatumia mithali hii: Ἰαβίβ, jiponye mwenyewe! Mambo yale tuliyosikia kwamba uliyafanya huko Kapernaumu, yafanye na hapa kwenye mji wako.”

- 24 εἶπεν δέ, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς προφήτης δεκτός
Akasema na Amini ninawaambia ninyi kwamba hakuna nabii anayekubaliwa
[G3004](#) [G1161](#) [G0281](#) [G3004](#) [G4771](#) [G3754](#) [G3762](#) [G4396](#) [G1184](#)
- ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ.
ndiye katika nchi nchi yake
[G1510](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3968](#) [G0846](#)

Yesu akasema, “Amin, nawaambia, hakuna nabii anayekubalika katika mji wake mwenyewe.

- 25 ἐπ’ ἀληθείας δὲ λέγω ὑμῖν, πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς
kwa-kweli kweli na ninawaambia ninyi wengi wajane walikuwa katika siku
[G1909](#) [G0225](#) [G1161](#) [G3004](#) [G4771](#) [G4183](#) [G5503](#) [G1510](#) [G1722](#) [G3588](#)
- ἡμέραις Ἑλίου ἐν τῷ Ἰσραήλ, ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ
siku za-Ēlías katika Israēl Israēl ilipofungwa ilipofungwa mbingu mbingu miaka
[G2250](#) [G2243](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2474](#) [G3753](#) [G2808](#) [G3588](#) [G3772](#) [G1909](#)
- ἔτη τρία καὶ μῆνας ἔξ, ὡς ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐπὶ πᾶσαν
miaka mitatu na miezi sita wakati ikawa njaa-kuu kuu katika nchi-yote
[G2094](#) [G5140](#) [G2532](#) [G3376](#) [G1803](#) [G5613](#) [G1096](#) [G3042](#) [G3173](#) [G1909](#) [G3956](#)
- τὴν γῆν;
nchi nchi
[G3588](#) [G1093](#)

Lakini ukweli ni kwamba palikuwa na wajane wengi katika Israeli wakati wa Eliya, mbingu zilipofungwa kwa miaka mitatu na miezi sita pakawa na njaa kuu katika nchi nzima.

26 καὶ πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη Ἡλίας, εἰ μὴ εἰς
na kwa-yeyote yeyote wao hakutumwa Ēlías isipokuwa isipokuwa kwenda
[G2532](#) [G4314](#) [G3762](#) [G0846](#) [G3992](#) [G2243](#) [G1487](#) [G3361](#) [G1519](#)

Σάρεπτα τῆς Σιδωνίας, πρὸς γυναῖκα, χήραν.
Sárepta ya-Sidōnía Sidōnía kwa mwanamke mjane
[G4558](#) [G3588](#) [G4606](#) [G4314](#) [G1135](#) [G5503](#)

Hata hivyo Eliya hakutumwa hata kwa mmoja wao, bali kwa mjane mmoja wa Sarepta katika nchi ya Sidoni.

27 καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ἐπὶ Ἑλισαίου τοῦ
na wengi wenye-ukoma walikuwa katika Israēl Israēl wakati-wa Elisáios nabii
[G2532](#) [G4183](#) [G3015](#) [G1510](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2474](#) [G1909](#) [G1666](#) [G3588](#)

προφήτου, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθαρίσθη, εἰ μὴ Ναϊμὰν ὁ
nabii na hakuna wao aliyetakaswa isipokuwa isipokuwa Naimán huyo
[G4396](#) [G2532](#) [G3762](#) [G0846](#) [G2511](#) [G1487](#) [G3361](#) [G3497](#) [G3588](#)

Σύρος.
Mshamu
[G4948](#)

Pia palikuwa na wengi wenye ukoma katika Israeli katika siku za nabii Elisha, lakini hakuna hata mmoja wao aliyetakaswa, isipokuwa Naamani mtu wa Shamu.”

28 καὶ ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ, ἀκούοντες ταῦτα;
na wakaajawa wote hasira katika sinagogi sinagogi waliposikia haya
[G2532](#) [G4130](#) [G3956](#) [G2372](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4864](#) [G0191](#) [G3778](#)

Watu wote katika sinagogi waliposikia maneno haya, wakakasirika sana.

29 καὶ ἀναστάντες, ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἤγαγον αὐτὸν
na wakasimama wakamtoa yeye nje ya-mji mji na wakampeleka yeye
[G2532](#) [G0450](#) [G1544](#) [G0846](#) [G1854](#) [G3588](#) [G4172](#) [G2532](#) [G0071](#) [G0846](#)

ἕως ὀφρύος τοῦ ὄρους ἐφ’ οὗ ἡ πόλις ὠκοδόμητο αὐτῶν,
mpaka kilele cha-mlima mlima ambao ambao mji mji umejengwa wao
[G2193](#) [G3790](#) [G3588](#) [G3735](#) [G1909](#) [G3739](#) [G3588](#) [G4172](#) [G3618](#) [G0846](#)

ὥστε κατακρημνίσαι αὐτόν;
ili wamtupe-chini yeye
[G5620](#) [G2630](#) [G0846](#)

Wakasimama, wakamtoa nje ya mji, wakamchukua hadi kwenye kilele cha mlima mahali ambapo mji huo ulikuwa umejengwa, ili wamtupe chini kutoka kwenye mteremko mkali.

30 αὐτὸς δὲ, διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν, ἐπορεύετο.
yeye lakini akapita katikati katikati yao akaenda-zake
[G0846](#) [G1161](#) [G1330](#) [G1223](#) [G3319](#) [G0846](#) [G4198](#)

Lakini yeye akapita papo hapo katikati ya huo umati wa watu akaenda zake.

31 Καὶ κατήλθεν εἰς Καφαρναοὺμ, πόλιν τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦν
Na akashuka kwenda Kaphárnaoum mji wa-Galilaya Galilaya na alikuwa
[G2532](#) [G2718](#) [G1519](#) [G2584](#) [G4172](#) [G3588](#) [G1056](#) [G2532](#) [G1510](#)

διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασιν.
akiwafundisha wao siku siku za-Sabato
[G1321](#) [G0846](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4521](#)

Kisha Yesu akashuka kwenda Kapernaumu, mji wa Galilaya, na katika siku ya Sabato akawa anafundisha.

- 32 καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, ὅτι ἐν
na wakashangaa-sana kwa mafundisho mafundisho yake kwa-maana neno
[G2532](#) [G1605](#) [G1909](#) [G3588](#) [G1322](#) [G0846](#) [G3754](#) [G1722](#)
- ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ.
nenō lake lilikuwa neno lenye-mamlaka
[G1849](#) [G1510](#) [G3588](#) [G3056](#) [G0846](#)

Wakashangazwa sana na mafundisho yake, maana maneno yake yalikuwa na mamlaka.

- 33 καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα δαιμονίου
na katika sinagogi sinagogi alikuwa mtu aliyekuwa-na roho ya-pepo
[G2532](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4864](#) [G1510](#) [G0444](#) [G2192](#) [G4151](#) [G1140](#)
- ἀκαθάρτου; καὶ ἀνέκραξεν φωνῇ μεγάλη,
mchafu na akapiga-kelele kwa-sauti kubwa
[G0169](#) [G2532](#) [G0349](#) [G5456](#) [G3173](#)

Ndani ya sinagogi palikuwa na mtu aliyekuwa amepagawa na pepo mchafu. Naye akapiga kelele kwa nguvu akisema,

- 34 Ἐὰ! τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ, Ναζαρηνέ? ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς?
Aha Tuna-nini sisi na wewe Iēsoūs Mnazareti umekuja kutuangamiza sisi
[G1436](#) [G5101](#) [G1473](#) [G2532](#) [G4771](#) [G2424](#) [G3479](#) [G2064](#) [G0622](#) [G1473](#)
- οἶδά σε τίς εἶ, ὁ Ἅγιος τοῦ Θεοῦ.
ninakujua wewe ni-nani wewe-ni Mtakatifu Mtakatifu wa-Mungu Mungu
[G1492](#) [G4771](#) [G5101](#) [G1510](#) [G3588](#) [G0040](#) [G3588](#) [G2316](#)

"Tuache! Tuna nini nawe, Yesu wa Nazareti? Je, umekuja kutuangamiza? Ninakujua wewe ni nani. Wewe ndiwe Aliye Mtakatifu wa Mungu!"

- 35 καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Φιμώθητι, καὶ ἔξελθε ἀπ'
na akamkemea yeye Iēsoūs Iēsoūs akisema Nyamaza na mtoke kutoka
[G2532](#) [G2008](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3004](#) [G5392](#) [G2532](#) [G1831](#) [G0575](#)
- αὐτοῦ! καὶ ῥίψαν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰς τὸ μέσον, ἐξῆλθεν
kwake na akimrusha yeye pepo pepo katikati katikati katikati akatoka
[G0846](#) [G2532](#) [G4496](#) [G0846](#) [G3588](#) [G1140](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3319](#) [G1831](#)
- ἀπ' αὐτοῦ, μηδὲν βλάβαν αὐτόν.
kutoka kwake bila kumdhuru yeye
[G0575](#) [G0846](#) [G3367](#) [G0984](#) [G0846](#)

Basi Yesu akamkemea yule pepo mchafu, akisema, "Nyamaza kimya! Nawe umtoke!" Yule pepo mchafu akamwangusha yule mtu chini mbele yao wote, akatoka pasipo kumdhuru.

- 36 καὶ ἐγένετο θάμβος ἐπὶ πάντας, καὶ συνέλαλουν πρὸς
na ikawashukia mshangao juu-ya wote na wakasemezana wao-kwa-wao
[G2532](#) [G1096](#) [G2285](#) [G1909](#) [G3956](#) [G2532](#) [G4814](#) [G4314](#)
- ἀλλήλους, λέγοντες, Τίς ὁ λόγος οὗτος, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ καὶ
wao-kwa-wao wakisema Neno neno neno hili ni-nini kwa mamlaka na
[G0240](#) [G3004](#) [G5101](#) [G3588](#) [G3056](#) [G3778](#) [G3754](#) [G1722](#) [G1849](#) [G2532](#)
- δυνάμει ἐπιτάσσει τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύμασιν, καὶ ἐξέρχονται?
nguvu anawaamuru roho roho wachafu na wanatoka
[G1411](#) [G2004](#) [G3588](#) [G0169](#) [G4151](#) [G2532](#) [G1831](#)

Watu wote wakashangaa, wakaambiana, "Mafundisho haya ni ya namna gani? Anawaamuru pepo wachafu kwa mamlaka na nguvu, nao wanatoka!"

37 καὶ ἐξεπορεύετο ἥχος περὶ αὐτοῦ εἰς πάντα τόπον τῆς
na ikaenea habari kumhusu yeye kwenye kila mahali kandokando
[G2532](#) [G1607](#) [G2279](#) [G4012](#) [G0846](#) [G1519](#) [G3956](#) [G5117](#) [G3588](#)

περιχώρου.
kandokando
[G4066](#)

Habari zake zikaanza kuenea kila mahali katika sehemu ile.

38 Ἀναστὰς δὲ ἀπὸ τῆς συναγωγῆς, εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν
Aliondoka na kutoka sinagogi sinagogi akaingia katika nyumba nyumba
[G0450](#) [G1161](#) [G0575](#) [G3588](#) [G4864](#) [G1525](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3614](#)

Σίμωνος. πενθερὰ δὲ τοῦ Σίμωνος ἦν συνεχομένη πυρετῷ μεγάλῃ;
ya-Símōn mama-mkwe na wa-Símōn Símon alikuwa ameshikwa na-homa kuu
[G4613](#) [G3994](#) [G1161](#) [G3588](#) [G4613](#) [G1510](#) [G4912](#) [G4446](#) [G3173](#)

καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ αὐτῆς.
na wakamwomba yeye kwa-ajili-yake yeye
[G2532](#) [G2065](#) [G0846](#) [G4012](#) [G0846](#)

Yesu akatoka katika sinagogi, akaenda nyumbani kwa Simoni. Basi huko alimkuta mama mkwe wa Simoni akiwa ameshikwa na homa kali, nao wakamwomba Yesu amsaidie.

39 καὶ ἐπιστὰς ἐπάνω αὐτῆς, ἐπετίμησεν τῷ πυρετῷ, καὶ ἀφῆκεν
na akasimama karibu-naye yeye akaikemea homa homa na ikamwacha
[G2532](#) [G2186](#) [G1883](#) [G0846](#) [G2008](#) [G3588](#) [G4446](#) [G2532](#) [G0863](#)

αὐτήν; παραχρῆμα δὲ ἀναστᾶσα, διηκόνει αὐτοῖς.
yeye mara-moja na akasimama akawahudumia wao
[G0846](#) [G3916](#) [G1161](#) [G0450](#) [G1247](#) [G0846](#)

Hivyo Yesu akamwinamia na kukemea ile homa, nayo ikamwacha. Akaamka saa ile ile, naye akaanza kuwahudumia.

40 Δύνοντος δὲ τοῦ ἡλίου, ἅπαντες ὅσοι εἶχον ἀσθενοῦντας
Lilipokuwa-likitua na jua jua wote waliokuwa-na waliokuwa wagonjwa
[G1416](#) [G1161](#) [G3588](#) [G2246](#) [G0537](#) [G3745](#) [G2192](#) [G0770](#)

νόσοις ποικίλαις, ἥγαγον αὐτοὺς πρὸς αὐτόν, ὃ δὲ ἐνὶ ἐκάστῳ
wa-magonjwa mbalimbali waliwaleta wao kwake yeye yeye na kila mmoja
[G3554](#) [G4164](#) [G0071](#) [G0846](#) [G4314](#) [G0846](#) [G3588](#) [G1161](#) [G1520](#) [G1538](#)

αὐτῶν, τὰς χεῖρας ἐπιτιθεῖς, ἐθεράπευσεν αὐτούς;
wao mikono mikono akiwawekea aliwaponya wao
[G0846](#) [G3588](#) [G5495](#) [G2007](#) [G2323](#) [G0846](#)

Jua lilipokuwa linatua, watu wakamletea Yesu watu wote waliokuwa na maradhi mbalimbali, naye akaweka mikono yake juu ya kila mgonjwa, naye akawaponya.

41 ἐξήρχετο δὲ καὶ δαιμόνια ἀπὸ πολλῶν, κραυγάζοντα καὶ λέγοντα,
yakatoka pia na mapero kutoka wengi yakipiga-kelele na yakisema
[G1831](#) [G1161](#) [G2532](#) [G1140](#) [G0575](#) [G4183](#) [G2905](#) [G2532](#) [G3004](#)

ὅτι Σὺ εἶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. καὶ ἐπιτιμῶν, οὐκ
kwamba Wewe ni Mwana Mwana wa-Mungu Mungu na akiyakemea hakuyaacha
[G3754](#) [G4771](#) [G1510](#) [G3588](#) [G5207](#) [G3588](#) [G2316](#) [G2532](#) [G2008](#) [G3756](#)

εἶα αὐτὰ λαλεῖν, ὅτι ἤδεισαν τὸν Χριστὸν αὐτὸν εἶναι.
hakuyaacha yaseme yaseme kwa-maana yalijua yeye Christós yeye ndiye
[G1439](#) [G0846](#) [G2980](#) [G3754](#) [G1492](#) [G3588](#) [G5547](#) [G0846](#) [G1510](#)

Pepo wachafu pia wakawatoka watu wengi, nao walipokuwa wakitoka wakapiga kelele, wakisema: “Wewe ni Mwana wa Mungu!” Lakini Yesu akawakemea na kuwazuia wasiseme, kwa maana walimjua kuwa yeye ndiye Kristo.

- 42 Γενομένης δὲ ἡμέρας, ἐξελθὼν, ἐπορεύθη εἰς ἔρημον τόπον, καὶ
 Ilipokuwa na asubuhi alitoka akaenda kwenye mahali pa-faragha na
[G1096](#) [G1161](#) [G2250](#) [G1831](#) [G4198](#) [G1519](#) [G2048](#) [G5117](#) [G2532](#)
- οἱ ὄχλοι ἐπεζήτουν αὐτόν, καὶ ἦλθον ἕως αὐτοῦ καὶ κατεῖχον
 makundi makundi yakamtafuta yeye na wakaja mpaka kwake na wakamzuia
[G3588](#) [G3793](#) [G1934](#) [G0846](#) [G2532](#) [G2064](#) [G2193](#) [G0846](#) [G2532](#) [G2722](#)
- αὐτόν, τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἀπ’ αὐτῶν.
 yeye asiende asiende asiende kutoka kwao
[G0846](#) [G3588](#) [G3361](#) [G4198](#) [G0575](#) [G0846](#)

Kesho yake, kulipopambazuka, Yesu alikwenda mahali pa faragha. Watu wengi wakawa wanamtafuta kila mahali, nao walipomwona wakajaribu kumzuia asiondoke.

- 43 ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς, ὅτι Καὶ ταῖς ἑτέραις πόλεσιν
 yeye lakini akawaambia wao wao kwamba Na miji mingine miji
[G3588](#) [G1161](#) [G3004](#) [G4314](#) [G0846](#) [G3754](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2087](#) [G4172](#)
- εὐαγγελίσασθαι με δεῖ, τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ; ὅτι
 niihubirie-habari-njema mimi lazima ufalme ufalme wa-Mungu Mungu kwa-maana
[G2097](#) [G1473](#) [G1163](#) [G3588](#) [G0932](#) [G3588](#) [G2316](#) [G3754](#)
- ἐπὶ τοῦτο ἀπεστάλην.
 kwa-ajili-ya-hili hili nimetumwa
[G1909](#) [G3778](#) [G0649](#)

Lakini yeye akawaambia, “Imenipasa kuhubiri habari njema za Ufalme wa Mungu katika miji mingine pia, kwa maana kwa kusudi hili nilitumwa.”

- 44 καὶ ἦν κηρύσσων εἰς τὰς συναγωγὰς τῆς Ἰουδαίας.
 na alikuwa akihubiri katika masinagogi masinagogi ya-Yudea Yudea
[G2532](#) [G1510](#) [G2784](#) [G1519](#) [G3588](#) [G4864](#) [G3588](#) [G2449](#)

Naye aliendelea kuhubiri katika masinagogi ya Uyahudi.